

Starptautiskie tirdzniecības noteikumi

Starptautiskie tirdzniecības (Incoterms 2010) noteikumi

Starptautiskos tirdzniecības noteikumus izdod Starptautiskā Tirdzniecības palāta, apkopojot pasaules tirdzniecības praksi.

Incoterms pirmo reizi tika publicēts 1936. g. Noteikumi palīdzēja unificēt tirdzniecības līgumus un likvidēt pārpratumus tirdznieciskos darījumos. Vēlākos gados noteikumi ir vairākkārt papildināti (1953., 1967., 1976., 1980. g.). Līdz 2011.gada sākumam spēkā bija 1990.g. veiktie papildinājumi – Starptautiskie Tirdzniecības Noteikumiem (Incoterms) 2000.

2011.gada 1.janvārī stājās spēkā jauni Starptautiskās tirdzniecības palātas izstrādāti *Incoterms 2010* noteikumi, kuru grozījumu nepieciešamību lielā mērā noteica ASV prakse, kā arī fakts, ka starptautiskajā tirdzniecībā nozīme mazinājusies robežām, piemēram, tirdzniecībai Eiropas Savienības teritorijā.

Incoterms noteikumi ļoti plaši tiek izmantoti starptautiskajā tirdzniecības praksē attiecībā uz starptautiskajiem preču piegādes līgumiem, lai novērstu atšķirības starp dažādu valstu nacionālajām tiesībām, komerciālajām paražām un terminu izpratni. Tie nosaka precīzu pircēja un pārdevēja pienākumu sadalījumu attiecībā uz preču piegādi.

Jaunā noteikumu versija sastāv no 11 terminiem (iepriekšējā *Incoterms 2000* versijā bija 13 termini), kuri sadalīti četrās grupās.

Terminu grupu skaidrojums:

E – termins nozīmē minimālās pārdevēja saistības: pārdevējam jānodod prece pircēja rīcībā iepriekš norunātajā vietā, parasti – pārdevēja telpās. Praksē pārdevējs bieži palīdz iekraut precī pircēja transporta līdzeklī. Ja pircējs vēlas, lai pārdevējs veiktu tālākās darbības, tam jābūt atrunātam preču pārdošanas līgumā.

F – termini paredz, ka pārdevējs piegādā precī transportēšanai saskaņā ar pircēja instrukcijām. Gadījumā, kad piegādes vieta ir pārdevēja telpas, piegāde skaitās pabeigta, kad prece ir iekrauta pircēja transporta līdzeklī; citos gadījumos piegāde ir pabeigta, kad prece ir pircēja rīcībā bez izkraušanas no pārdevēja transporta līdzekļa.

C – termini uzliek pārdevējam saistības slēgt pārvadājuma līgumu uz parastiem nosacījumiem un apmaksāt to. Tāpēc punktam, līdz kuram jāveic transportēšanas apmaksā, jābūt norādītam pēc atbilstoša **C** termina. Saskaņā ar **CIF** un **CIP** terminiem pārdevējam jāapdrošina prece un jāapmaksā tā.

D – saskaņā ar **D** terminiem pārdevējs ir atbildīgs par preču piegādi norunātā vietā vai noteiktā punktā importa valstī. Pārdevējam jāuzņemas visi riski un izdevumi, piegādājot precī līdz šai vietai.

Tādi termini kā EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT un CIP *Incoterms 2010* tiek piemēroti tāpat kā iepriekšējā *Incoterms 2000* versijā, bet izmaiņas attiecas uz D grupas terminiem, jo tiek izslēgti DAF, DDU, DES un DUQ termini, savukārt tiek ieviesti divi jauni termini:

§ DAT – *Delivered At Terminal* (Piegādāts līdz terminālam) un

§ DAP- *Delivered At Place* (Piegādāts līdz vietai)

Terminu grupa	<i>Incoterms 2000</i>	<i>Incoterms 2010</i>
E grupa	EXW	EXW
F grupa	FCA	FCA
	FAS	FAS
	FOB	FOB
C grupa	CFR	CFR
	CIF	CIF
	CPT	CPT
	CIP	CIP
D grupa	DAF	-
	DES	-
	DEQ	-
	DDU	-
	DDP	DDP
	-	DAT
	-	DAP

Oficiāls tulkojums latviešu valodā piejams Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā

***Incoterms 2010* terminu klasifikācija un iedalījums atkarībā no transportēšanas veida**

Jebkurš transportēšanas veids

EXW	No rūpnīcas (nodošanas vietas nosaukums)
FCA	Franko pārvadātājs (nodošanas vietas nosaukums)
CPT	Transportēšana apmaksāta līdz (galamērķa vietas nosaukums)
CIP	Transportēšana un apdrošināšana apmaksāta līdz (galamērķa vietas nosaukums)
DAT	Piegādāts līdz terminālam (galamērķa vietas vai ostas termināla nosaukums)
DAP	Piegādāts līdz vietai (galamērķa vietas nosaukums)
DDP	Piegādāts ar nodevas samaksu (galamērķa vietas nosaukums)

Transportēšana pa jūru un iekšējiem ūdensceļiem

FAS	Franko gar kuģa bortu (iekraušanas ostas nosaukums)
FOB	Franko uz kuģa klāja (iekraušanas ostas nosaukums)

CFR **Cena un frakts** (galamērķa ostas nosaukums)

CIF **Cena, apdrošināšana un frakts** (galamērķa ostas nosaukums)

EXW (Ex Works)

Pārdevēja vienīgais pienākums ir atdot precī pircējam vai tā pārstāvim, šajā laikā prece var atrasties pārdevēja ražotnē vai telpās. Pārdevējs nav atbildīgs par preces uzkrāšanu uz transporta līdzekļa. Pircējs uzņemas visu transportēšanas risku. Ex Works noteikumi paredz vismazāko pārdevēja atbildību.

FCA (Free Carrier)

Pārdevējam jānogādā krava līdz transportētājam, vai tā pārstāvim norādītajā vietā. Par kravas sabojāšanu, pazūšanu atbild pārdevējs līdz pārvadātāja vai tā pārstāvja noliktavai. Pēc pircēja pieprasījuma pārdevējam ir jāuzrāda dokuments par preces nodošanu / saņemšanu, ko ir izdevis pārvadātājs vai tā pārstāvis.

CPT (Carriage Paid To)

Pārdevējs maksā ceļu līdz norādītajai vietai, transportētājam vai transportētāja pārstāvim. Par kravas sabojāšanu, pazūšanu transportēšanas laikā ir atbildīgs pārdevējs līdz pirmā pārvadātāja vai aģenta noliktavai. Ja rodas papildus izdevumi kravas transportēšanas laikā, tad līdz pirmajai noliktavai tos sedz nosūtītājs, bet tālāk pircējs. Pēc pircēja pieprasījuma pārdevējam ir jāuzrāda dokuments par preces nodošanu/saņemšanu, ko ir izdevis pārvadātājs vai tā pārstāvis.

CIP (Carriage and Insurance Paid to)

Noteikumi līdzīgi CPT, bet pārdevējam ir krava jāapdrošina. Apdrošināšanas prēmiju maksā pārdevējs. Pārdevēja pienākumi beidzas pēc kravas nogādes līdz transportētāja vai tā pārstāvja noliktavai.

DAT – (Delivered At Terminal)

Pārdevējs sedz izmaksas par pārvadājumu līdz noteiktai noliktavai galamērķa valstī, izņemot izmaksas, kas saistītas ar importa deklarācijas noformēšanu, un uzņemas visus riskus līdz kravas izkraušanai norādītajā galamērķa valsts noliktavā.

DAP – (Delivered At Place)

Pārdevējs sedz izmaksas par pārvadājumu līdz noteiktai vietai galamērķa valstī, izņemot izmaksas, kas saistītas ar importa deklarācijas noformēšanu, un uzņemas visus riskus līdz brīdim, kad krava ir gatava izkraušanai; izkraušanu veic pircējs.

DDP (Delivered Duty Paid)

Par kravas nosūtīšanu līdz saņēmēja durvīm maksā pārdevējs, ieskaitot nodokļus muitai. Par nodokļiem iespējamās atrunas, piemēram, DDP izņemot Dabas resursu nodokli. Pārdevējs ir atbildīgs par kravas bojājumiem visā transportēšanas laikā līdz saņēmēja durvīm.

FAS (Free Alongside Ship)

Pārdevējam jānogādā prece līdz kuģu piestātnei. Pircējs uzņemas eksporta procedūru kārtošānu un kravas nogādi uz kuģa borta. Pārdevējs ir atbildīgs par preces bojājumiem līdz norunātajai kuģu piestātnei, tālāk atbildību uzņemas pircējs.

FOB (Free On Board)

Pārdevējam jānogādā prece līdz transporta bortam. Pārdevēja atbildība beidzas, kad krava tiek uzkrauta uz transporta līdzekļa borta. Par kravas uzkraušanu un visām eksporta procedūrām maksā pārdevējs.

CFR (Cost And Freight)

Pārdevējs maksā par transportu līdz norādītajai ostai. Atbildību par kravas bojājumiem uzņemas pārdevējs līdz transporta bortam, bet tālāk – pircējs. Apdrošināšana ir pircēja pienākums.

CIF (Cost, Insurance and Freight)

Frakts un apdrošināšana apmaksāta no pārdevēja puses līdz norādītajai vietai.